

Jørgen Kühls translokationstale

Taler

Jørgen Kühl
Rektor på A.P. Møller Skolen

Dato

13. juni 2013

Sted

A. P. Møller Skolen, Fjordalleep
1, 24837 Schleswig, Tyskland

Kære studenterårgang 2013

Om lidt er det slut. Eksamensbeviserne er pakket og ligger klar til at blive overrakt. En lang fortælling, som tog sin begyndelse for 13 år siden, finder nu sin afslutning.

Det er et glædeligt øjeblik, som I med rette har set frem til. I har arbejdet hårdt for at nå til dette punkt. I er klar til nye udfordringer. Klar til hver især at erobre verden. Til at gå en ukendt og derfor spændende og fascinerende fremtid i møde med alle de muligheder og udfordringer, positive og mindre positive oplevelser, glæder og nogle gange også skuffelser, som hører med til livet. Foran jer ligger et helt voksenliv, som det gælder om at gribe og udnytte.

Men førend I går fra at være studenter til alumner, er der lige her og nu under Olafur Eliassons ”Tellurium”, der skaber perspektiv og sammenhæng mellem læringsrum og verdensrum, tid til at standse op, skue tilbage og se fremad.

I dette øjeblik, hvor dimissionen finder sted, kan det konstateres, at I er godt rustet og forberedt til alt det, som nu følger. I ved, hvor I kommer fra. I er rodfæstet. Samtidig er I dygtiggjorte til at leve i en internationaliseret og globaliseret verden, hvor der er særligt brug for jer med alle de kompetencer og værktøjer, I har fået med i bagagen i løbet af jeres skolegang.

Størstedelen af jeres liv har I tilbragt i en af Dansk Skoleforening for Sydslesvigs institutioner. Tilhørsforholdet til mindretallet blev skabt og fastholdt på denne vis. Skolens rytme blev jeres livsrytme: Skoledage, weekender, ferier. Skoletimer blev til dage til uger til måneder til år. 13 år i alt.

To tredjedele af jeres hidtidige liv har I tilbragt som skoleelever. I løbet af denne

tid er I gennemløbet en udviklings- og transformationsproces, som i øjeblikket har været umærkelig, men som set i det lange perspektiv har været eftertrykkelig.

I begyndte som små børn med en Schultüte, kræmmerhuset, som markerede skolestarten. I slutter nu som voksne med studentehuen, der markerer, at I er parat til at erobre verden. Indimellem finder vi størstedelen af jeres barndom og ungdom med skolen som fast holde- og omdrejningspunkt – og som kontinuerligt samtaleemne derhjemme og med kammeraterne igennem alle årene.

Langt de fleste af jer startede i dansk børnehave i 3årsalderen, kom i dansk grundskole i 6årsalderen, fortsatte siden på mellemtrinnet. I skiftede skole mindst en gang. En stor del af jer begyndte her på A. P. Møller Skolen i forbindelse med åbningen for næsten præcis 5 år siden. Da skulle I begynde i 9. klasse – og forestillingen om studentereksamen og studentehuer lå langt ude i fremtiden.

Mange andre kom til fra fællesskolerne i Sønder Brarup, Egernførde og Husum i 11. årgang – og så gik det treårige gymnasieforløb for alvor i gang. Jeres studieleder Steffi Jannsen og klasselærerne Charlotte, Svend, Jesper, Poul og Stinne stod for tre år siden sammen med de mange andre lærere parat til at tage imod og indføre jer i gymnasiekulturen og de nye rammer. Det lykkedes på fortræffelig vis.

Hurtigt opdagede I, at gymnasiet ikke blot var et år, der fulgte efter 10. klasse, men faktisk åbnede dørene op til en ny måde at lære og forstå på. De taksonomiske niveauer (eller Anforderungsbereiche, som det hedder i retningslinjerne fra Kiel) blev hverdagskost for jer. Kompetencebegreberne blev inderliggjort i læringen og i hverdagen. I lærte jargonen og at afkode konnotationerne.

Referat, analyse, fortolkning, sammenfatning, diskussion og vurdering – ja, alle de mange operatører i de mange forskellige fag, I har haft, blev også inderliggjort af jer i den daglige undervisning, i oplæg, afleveringsopgaver, gruppearbejder, klausurer, historie/dansk- og 13. årgangsopgaver og endelig studentereksamenen.

I har fundet vej ind i litteraturens forunderlige verden på tre-fire sprog. Og sprogene har udvidet jeres erkendelsesverden. Når filosofen Ludwig Wittgenstein siger, at mit sprogs grænser er min verdens grænser, så har I alle sammen takket være jeres reelle to- og funktionelle tresprogethed på dansk, tysk og såmænd også engelsk udvidet verden.

Faktisk er I langt bedre rustet til at leve i den globaliserede virkelighed, som verden er i dag på godt og ondt, end langt de fleste af jeres jævnaldrende, fordi I kan tænke i og jonglere med begreber fra tre sprog, og fordi I hvert eneste øjeblik er klar over sprogets muligheder og begrænsninger. I kan med lethed og uden tøven kombinere og skifte sprog, alt imens I fastholder tanken. Sprogene åbner verden for jer.

Vi håber, at I fastholder og plejer denne enestående gave, som jeres forældre har givet jer, da de valgte dansk skolegang for jer, og at I tilsvarende engang i fremtiden vælger den danske vej for jeres børn. I ved bedre end nogen, hvilken gave det danske mindretal er for hvert eneste medlem. I er nemlig hver især den merværdi, politikere hyppigt taler om.

I har alle sammen opdaget matematikkens klarhed, stringens og skønhed, skønt nogle måske helst havde været foruden. I har eksplorativt tilegnet jer naturvidenskabens metoder og erkendelser. I har opdaget historiens betydning for os som samfundsborgere. I har oplevet det æstetiske univers i musik og kunst. I har set sammenhængen med idræt i bevægelse og teori.

Det har krævet koncentreret indsats, flid og ikke mindst arbejde, arbejde, arbejde for at nå så langt. I har oplevet de trængsler, man skal igennem for at nå til stjernerne. Der venter langt mere hårdt arbejde forude, for I har heldigvis endnu ikke nået jeres personlige højdepunkter. De seneste tre års koncentrerede indsats har dog skabt et fundament. Nu er raketten klar til at blive affyret.

I kender til det – og I er alle sammen glade for, at det nu er overstået. For I har jo klaret alle skærene, har bestået alle prøverne, har fået studenterhuen sat på hovedet. Jeres drøm er blevet til virkelighed. Jeres ambitioner er blevet afprøvet i praksis. I er studenter nu!

I løbet af de seneste tre år er I vokset som personligheder. I er ikke blot blevet ældre, men er også blevet præget af progressionen i de faglige krav og de mange

forskellige andre oplevelser, som har bidraget til, at I har kunnet udvikle jeres individuelle kompetencer.

Dertil hører læring og oplevelser her på skolen. Men dertil hører også fælles oplevelser og ekskursioner for hele årgangen uden for skolen, som i lige så høj grad har præget jeres gymnasietid:

For tre år siden begyndte vi med en sejltur på Slien. I 12. årgang tog fire af de fem profiler på studierejse til Rom, mens idrætsprofilen valgte en skitur i stedet. I 13. årgang var I i København, hvor I som altid optrådte som perfekte ambassadører for A. P. Møller Skolen på Christiansborg. Forrige uge var der en reception i landdagen i Kiel.

Dertil kommer en lang række ekskursioner og aktiviteter, som de respektive profilklasser af haft fornøjelsen af. Projekter, studieuger, ”besondere Lernleistung”, præsentationseksamener og mundtlige prøver. Alle disse og mange flere aktiviteter har dannet jer som mennesker.

I det hele taget har vi som skole forsøgt at fremme dannelsen – både almindelsen og den særlige i hver enkelt profil. Oplysningstænkningens kantianske motto ”sapere aude!” – tør at tænke selv – har været et underliggende mantra.

Når man tør tænke selv, tager man også ansvar for sig selv og helheden. Så tør man også være sig selv. Det har I gjort på fortræffelig vis.

Det næste skridt er at realisere det påbud, som mødte alle dem, der besøgte Apollontemplet i antikkens Delfi: gnothi seauton – Kend dig selv!

I løbet af de seneste tre år har I lært jer selv bedre at kende. Selverkendelse er en kontinuerlig proces, som aldrig afsluttes, men I er kommet et godt stykke ad vejen. Hvis I husker og gør aktivt brug af de ting, redskaber og værktøjer, som I har lært, er jeg sikker på, at I går et positivt voksenliv i møde, hvor I tør tænke selvstændigt og skridt for skridt lærer jer selv endnu bedre at kende.

Det vil næppe være en lineær udvikling, men snarere som en spiral. Der vil være fremskridt og succesoplevelser, ligesom der uvægerligt vil blive tale om tilbageslag. Men så gælder det bare om at rejse sig igen og at fortsætte.

Der er mange stadier på livets vej, som Kierkegaard, der just i dette år ville være fyldt 200 år, så træffende fastslog. I de seneste uger har I ikke mindst befundet jer på det æstetiske stadie, og vil nok også gøre det et stykke tid endnu. Men det etiske stadie venter forude. Ligesom der venter uendeligt mange valg og konsekvenser på jer i de kommende mange, mange år.

Valgmuligheder, korsveje, milepæle, konsekvenser, fravalg, tilvalg – igen og igen det nødvendige valg med dets iboende følger og konsekvenser. Som menneske kommer man ikke uden om valget. Det har I bl.a. lært i filosofiundervisningen under begrebet eksistentialisme. Det er ikke blot lærdommens teori, men virkelighedens krav.

I denne forbindelse vil I gang på gang komme til at gøre brug af det, I har lært her på skolen. Måske er det først da, at relevansen af almindannelsen bliver nærværende. Når I som alle andre lever livet forlæns, men undervejs standser op og forstår det baglæns, da vil I for alvor se og forstå, hvor meget jeres skolegang har præget jer.

En af de ting, der for alvor har præget jer, er det store og gode sammenhold, som hersker blandt jer. I forbindelse med studenterrevyen for en måned siden – som jo var den første af slagsen her på A. P. Møller Skolen – satte én af jer klare ord på det:

”Der er stor harmoni på årgangen”.

Det er rigtigt. Sådan har vi som undervisere, der har haft fornøjelsen af at have haft jer, oplevet jer. I er harmoniske mennesker, med et åbent og positivt sind, der tager aktivt ansvar for hinanden og helheden.

Samtidig har I altid haft en klar bevidsthed om, hvilke fortrinlige rammer I befinder jer i, og som gør det lettere at være harmonisk. I én af jeres prøveeksamensstile i faget dansk fandt jeg følgende citat om arkitekturen, som på rammende vis giver en karakteristik af skolen som møde- og læringssted. Jeg citerer:

”Denne open space-skole er et sted, hvor folk mødes. Man møder folk på trappen, på de store åbne gange og i kantine- og loungeområdet. Flere sociale kontakter

opstår på tværs gennem alle årgange og klassetrin.

Man begynder at gå gerne i skole og ens engagement bliver øget. Desuden er eleven tættere på globaliseringen, man føler, at man er en del af det moderne samfund, og at man kan opnå noget stort. Lærerne er i stand til at udnytte de ressourcer, som skolen tilbyder, og man kan dermed gestalte undervisningen meget mere interaktiv og medialt.”

Se – sådan ser eleverne på bygningen. Men vi ved jo godt, at bygningsmæssige rammer ikke i sig selv skaber en succesrig undervisning og de flotte resultater, som I har opnået med jeres studentereksamen.

Det er jeres daglige indsats som elever og jeres 100 %-engagerede læreres særdeles kompetente undervisning, som gør skolen til en succes. Det er i vekselvirkningen mellem elever og undervisere i optimale bygningsmæssige rammer, at der opstår en produktiv læringsproces. Og det virker faktisk efter hensigten.

I har kunnet mærke det i de år, I har tilbragt på skolen, hvor I er vokset som mennesker og har tillært jer alskens viden, kundskaber og færdigheder. I er blevet en del af A. P. Møller Skolen, ligesom skolen er blevet en del af jer. Jeres identitet er vævet sammen med skolen, ikke mindst fordi den er en del af jeres ungdoms referenceramme. Og det er ikke det værste, vi har.

En menighed fra København, som besøgte A. P. Møller Skolen i foråret og hørte om såvel det pædagogiske arbejde og undervisningen som bygningen, kvitterede efterfølgende ved at fastslå: ”Vi er som danske stolte over jeres engagement og arbejde i Slesvig”. Det er også en cadeau til jer.

Som rektor kan jeg på vegne af alle medarbejdere på A. P. Møller Skolen sige, at vi er stolte over at måtte have haft jer som elever. I er de bedste ambassadører, nogen skole vil kunne ønske sig. I er A. P. Møller Skolens tredje studenterårgang. Og årgangene har det på forunderlig vis med at blive bedre og bedre.

Hver årgang sætter et nyt mærke, som de efterfølgende skal måle sig med. I har sat et klart mærke og er blevet en del af en lang historie, vi alle sammen i fællesskab er ved at skrive. Studenterårgangen 2013 har skrevet et nyt kapitel i

fortællingen om A. P. Møller Skolen.

Hjerteligt tillykke med jeres studentereksamen!

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Translokations-/dimissionstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jorgen-kuhls-dimissionstale-2013>